

nemško ženo odlikoval s podelitvijo Goe-

Ameriški poraz pri Bougainvillu

Tokio, 11. nov. DNB. Naslednje strani tukajšnjih listov izpolnjujejo obširna poročila o drugi letalski bitki pri Bougainvillu. Vsi listi poudarjajo, da pomeni ta zmaga preokret vojne na južnem Pacifiku. »Nippon Times« piše, da so se skupno z ladjami, ki so jih Američani z muko zgradili, oziroma potopili po katastrofi v Pearl Harbouru, potopili v valovih tudi vsi ameriški ofenzivni načrti na južnem Pacifiku.

Tokio, 11. nov. DNB. Kakor se v prvi letalski bitki pri Bougainvillu ni vrnil na svoje oporišče poročnik bojne ladje Natomi, tako poročajo tudi v sedanjih drugi bitki poveljniki japonskih mornariških letal poročnika bojne ladje Kiyomiya.

Ljubona, 11. nov. DNB. V Washingtonu ni še vedno o novi katastrofi ameriške mornarice pri Bougainvillu. Knox je celo izjavil na konferenci tiska z njeno lastno predzmo, da so japonske vesti »popolnoma neresne«.

Roosevelt prikriva poraz pri Bougainvillu

Tokio, 11. nov. (Vzhodnoazijska služba DNB.) Japonski mornariški strokovnjaki cenijo številni ameriški mornarje, ki so se potopili skupno s svojimi ladjami pri Bougainvillu, na najmanj 10.000 mož. V zvezi s tem zanima japonsko javnost usoda bahškega poveljnika južnopacifiške mornarice admiralja Halseya, ter bi rada zvedela, ali ni v tej bitki delil usode svoje potopljene bojne ladje.

Američani še vedno popolnoma molče, čeprav je preteklo od bitke že nad 70 ur. Vest o velikih uspehih pri Bougainvillu so japonske kratkoročne postaje takoj oznanile po vsem svetu. Nato je ameriški korvetni kapitan Seversky dne 10. novembra po radiju San Francisco opozoril ameriško prebivalstvo, naj se ne pusti vplivati od japonskih radijskih oddaj. Najbrže

Usoda izdajalcev

Stockholm, 10. nov. DNB. Kakor javlja Reuter, je objavil v sredo državni minister R. Law v angleški spodnji zbornici, da so »naprosili« Badoglijevo vlado, naj odstavi »šefa generalnega štaba« generala Roatta.

Roatti, ki predstavlja eno izmed najbolj zoprnih figur Badoglijeve klike, ni torej prav nič pomagalo, da je še pred nekaj tedni brez sramu izjavil, da »kar gor od želje boriti se proti Nemcem«. Tudi ta potkus, da bi se priljubljeno Anglo-američanin, ni mogel preprečiti, da bi ga ne postavili pred vrata, čim je storil svojo dolžnost kot izdajalec nad italijanskim narodom in nad nemškimi zaveznikom.

Izdajalec Roatta, ki je s svojimi četami uskočil v angleškoameriški tabor, je dobil zaslužno plačilo po pravilu: Ljubimo izdajo, toda zoperni so nam izdajalci. Zločinec Roatta je svoje brezvestno in podlo uničevanje našega življa dopolnil z izdajstvom nemškega zaveznika. Padel je tako globoko, da se ga sramuje sedaj celo badoljevska sodrga. Angleži pa so ga brezobzirno zavržli kakor izžeto citrono.

Milijon Italijanov za Ameriko

Zeneva, 10. nov. DNB. »New York Herald Tribune« poroča, da bo poslanik iz južne Italije v Zedinjene države milijon Italijanov. Italijanski delavci bodo vkrcani na tovarne parnike in izkrcani v raznih lukah ameriške vzhodne obale. Stanovanje, hrana in plača delavcev bo urejena po načelih o postopanju z vojnimi ujetniki. Ta objava je izvala naravno med južno italijanskim prebivalstvom veliko razburjenje. Delavci se posebno razburjajo zaradi prevoza po morju, ker bodo izpostavljeni napadom nemških podmornic in bojnih letal.

Spopad množice z ameriško vojaško policijo

Madrid, 11. nov. DNB. V Navi na železniški progi Salerno-Neapelj, je prišlo do težkih spopadov z ameriško vojaško policijo, ko je hotela večstoglavna lačna množica izstopati vlak, natovorjen z živilom.

Vedno nove stavke v Angliji

Stockholm, 11. nov. DNB. V Angliji se vedno sledi stavka stavk. Sedaj n. pr. poroča »Times«, da se je 2400 delavcev letalske tovarne v Clydu, ki so pred 9 dnevi pričeli stavkati, sicer vrnilo na delo, da pa bo na mestu njih pričelo stavkati tisoč delavcev v ladjedelnicih, če ne bodo zvišali njihovih mezd do četrta. Gre za približno 1400 delavcev. Pripravljajo se tudi nekatere nove stavke ladjedelnikov delavcev, oziroma so že izbruhnile stavke, kakor na pr. v premovalniški in grofiji Wottinghamshire in drugod. Rudniki v Mansfieldu popolnoma mirujejo.

Dva milijona ljudi pomrlo v Indiji zaradi lakote

Madrid, 11. nov. DNB. Dopisnik »Manchester Guardian« javlja, da neuradno cenijo število žrtev lakote od pričetka prehranjevalne krize v Bengaliji na 2 milijona ljudi. V vzemirjujoči meri narašča tudi število samomorov, kakor poroča kalkutski list »Statesman«. V več sto okrajih divja tudi kolera. Samo v Maldi so našli v enem tednu 516 mrtvecev, ki so podlegli tej strašni bolezni. Zatriranje epidemij je zato zelo težko, ker primanjkuje zdravnikom zdravil, da ne govorimo o pomanjkanju serumov za množično cepljenje. Dopisnik »Daily Telegraph« poroča o naraščanju ropalja in tatvin v vzhodni Indiji. Od pričetka lakote se vedno bolj množijo zločinstva raznih tolp. Prevozi živinskih potrebščin, predvsem v Vzhodno Bengalijo, ki se vrše večinoma po vodi, so v stalni nevarnosti pred roparji. Za boljše obrambo pred njimi so morali združiti posamezne čolne v prave večje prevoznike.

Štirikratna morilka

Bukarešta, 8. nov. DNB. Pretekli teden so soprogo nekoga rumunskega stolnika nenadoma popadli krči in je izdihnil med groznimi bolečinami, ne da bi ji mogli zdravniki pomagati. Nekaj zdravnik pa je postal pozoren na obraz služkinje, ki jo je videl že pri nekem sličnem primeru zastrupljenja. Takoj je bila uvedena preiskava, med katero je dekle, ki se piše Ana Morion, priznalo se tri silene umore. Morilka se je v trenutku, ko je niso nadzorovali, oprostita svojih vezi in se z njimi obesila. V zapuščeni morilki so našli pismo, ki izpričuje, da je morilka imela nekoga skrivno in da je sprejela posamezne službe za to, da je lahko zadostila svoji morilski strasti. Tako je delala najmanj v štirih rumunskih mestih.

namerava Roosevelt slično kakor po Pearl Harbourju tudi to zopet leto čakati s svojim priznanjem.

Stockholm, 11. nov. DNB. Reuter javlja iz New Yorka, da je severnoameriški mornariški minister Knox pred nekaj dnevi dejal v govoru v newyorškem atletskem klub: »Naša mornarica je na Pacifiku tako močna, da si je Japonci že dva meseca ne upajo napasti.«

»90 dnevni zmagovalci« Japonske, Mr. Knox ima res smolo. Ali se ne bi mogel ta neumni atletski klub sestati nekaj dni kasneje? Le zakaj se je to zgodilo tik pred uničujočo pomorsko bitko pri Bougainvillu? Toda Knox se lahko pomiri: njegovega renomeja mu namreč nihče več ne more pokvariti. V obeh Evropi je že dolgo smešen clown in celo njegovi rojaki ga nazivljejo »nesrečni prerok te vojne«.

Zahvala japonskega cesarja letalcem

Tokio, 11. nov. (Vzhodnoazijska služba DNB.) Po poročilih glavnega stana je sprejel japonski cesar v četrtek načelnika štaba japonske mornarice v posebni avdiciji ter mu je izročil poslanico za vrhovnega poveljnika združene japonske mornarice admiralja Kogo, v kateri izraža svoje priznanje zaradi sijajnih uspehov mornariškega letalstva v vodstvu pri Salomonskih otokih.

Povratak Vančingveja iz Tokija

Nanking, 11. nov. DNB. Državni predsednik Vančingvej se je v letalu vrnil s svojim spremstvom iz Tokija nazaj v Nanking.

Libanonski min. predsednik aretirani in odvedeni

Madrid, 11. nov. DNB. Tu so v četrtek izvele iz Reuterjeve vesti, da je bil libanonski ministrijski predsednik skupno z dvema ostalimi libanonskimi ministri zaprt in odveden neznanomkam.

Kratke vesti iz vsega sveta

Berlin, 11. nov. DNB. Zaradi zajetice za vojno nepotrebnega potniškega prometa bodo od 18. novembra dalje v Nemčiji izdajali okrožne ali okrajne vozne listke le še na podlagi posebnega potrdila oblasti ali poklicnih organizacij. Mesecne in tedenske voznovnice za razdalje nad 100 km se od decembra ne bodo več izdajale.

Sanghai, 11. nov. DNB. Italijanski polagalec min »Lepanto« je bil, kakor uradno javljajo, dvignjen iz reke. Polagalec min je dne 8. septembra potopila njegova lastna posadka v reki Huangpu.

Bangkok, 8. nov. DNB. Včerajšnje seje članov indijskega kongresa v indijski »rodni« skušnici, ki je bila v New Delhiju, se je lahko udeležilo le 14 članov. Izmed nekdanjih 44 članov kongresa v osrednji zbornici jih je 30 v zaporu.

Stockholm, 8. nov. DNB. »Stockholms Tidningen« poroča iz Londona, da tamkaj pričakujejo, da se bo sovjetski zunanji minister Molotov udeležil zveze ustanovitve londonske komisije treh zvezniških velevisl.

Stockholm, 8. nov. DNB. V Londonu so zelo pozorni na neko poročilo iz Združenih držav, ki pravi, da bo Roosevelt odklonil kandidaturu za četrte predsedniške volitve, ker je določen »za neko višje mesto v bodoči svetovni ureditvi«. Najbrže bi rad postal preiskovalni kakor nove ženevske lige narodov.

Stockholm, 8. nov. DNB. Reuter javlja: Višji londonski župan, žid šr Samuel Joseph, je v soboto otvoril začasno zgradbo, id naj nadomestuje od sovražno uničeno veliko londonsko sinagogo. Pridigo je imel višji rabin Hertz.

Bangkok, 8. nov. DNB. V ponedeljek se je pričelo novo zasedanje indijskega osrednjega parlamenta v Delhiju.

Ljubona, 8. nov. DNB. Portugalski listi poročajo, da so te dni dogradili v portugalski Angoli most preko reke Loge, ki je največji, kar so jih doslej tamkaj zgradili. Otvorjena sta bila še dva važna mostova in sicer preko reke Luex v Ambrezi ter Lufice v Nogueji.

Sofia, 7. nov. DNB. List »Harretz« javlja iz Tel Aviva, da so krstili dve židovski koloniji v Palestini po Stalinu in Majskemu.

Madrid, 7. nov. DNB. Prosluli sovjetski agitator Teledana je ustanovil v Kostariki levičarsko ekstremno delavsko zvezo.

Madrid, 7. nov. DNB. Volitve v južnoafriški zvezi so pokrajinske volitve potrdile zmago vladne stranke. Izmed 170 poslancev je dobila vladna stranka 122 poslancev. V svobodni državi Oraniji je zmaga opozicijske stranke, medtem ko je v dveh drugih pokrajinah dobila vladna stranka le malenkostno večino.

Madrid, 7. nov. DNB. Španski vojni minister general Andensio je v govoru pred oficerji najostreje demantiral vse vesti o dozdavnih nesporednostih med generalom Francim in njegovimi generali, ki jih širijo sovražniki Španije.

Potrošnikom kuriva

Po uspešnem prizadevanju oblasti so začeli trboveljski premost zopet upoštevati v Ljubljani. Zaradi dosedanjega zastoja v dobavi in izpada kočevskega ter šentjanškega premoga sploh, pa trgovcem s kurilom zaenkrat še ne bo mogoče postreči potrošnikom z vsemi pripadajočimi jim količinami, ampak ostane oblastvena omejitev oddaje premoga na posamezne mesečne odrezke do nadaljnjega v veljavi. S tem je dana možnost dobave premoga vsem upravičencem, ki bodo zaradi zastoja na vrstni listi pri razdelitvi postopoma na vrsto, predvsem tisti, ki še niso mogli izbrati odrezkov od vseh tega tekočega meseca. Apelarimo na uvidenost onih, ki imajo še kak zalogo, da to upoštevajo, zlasti ker je po dosedanjem stanju razmer predviden reden in za sproti zadosten dovoz premoga. Zato je vsak naval s strani potrošnikov nepotreben in le ovira trgovca pri razdelitvi, s katero ima itak dosti dela.

Tudi glede preskrbe drv se oblasti vsestransko trudijo in bodo potrošniki v časopisju obveščeni, kdaj in kako se bodo zopet delila tudi drva.

Sindikar trgovcev s kurilom.

Naredba o začasni ustavitvi predavanj na univerzi v Ljubljani

Na podlagi danih pooblastil in glede na to, da se je veliko število slušateljev prijavilo za sprejem v slovensko domobranstvo, kakor tudi na prostovoljno delo za obnovo dežele ter pomoč ljudstvu, in bi bili le-ti zaradi nemožnosti obiskovanja predavanj na univerzi sicer napram drugim oškodovani,

odrejam:

Cl. 1. Predavanja na univerzi v Ljubljani se do nadaljnjega odredbe ustavi.

Cl. 2. Ta naredba stopi v veljavo in se objavi v »Službenem listu šefa Pokrajinske uprave«.

Ljubljana, 11. novembra 1943.

Šef pokrajinske uprave: predsednik gen. Rupnik, I. r.

Otvoritev sedmega semestra ljubljanske medicinske fakultete

Na podlagi člena 1. naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943, št. 4, Službeni list št. 273-85 iz 1943, v zvezi z naredbo visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 30. novembra 1941, št. 169, Službeni list št. 544-98 iz 1941, ki je za nedoločen čas odlo. Zila izvedbo pravilnika prosvetnega ministrstva kraljevine Jugoslavije z dne 19. julija 1940, I. št. 21.413 o postopnem odpiranju semestrov na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani, odrejam:

Početni št. štolskim letom 1943-44 se odpre sedmi semester na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani.

Ljubljana, dne 23. oktobra 1943.

Šef pokrajinske uprave: predsednik gen. Rupnik.

Udeležba šolske mladine pri žalnih mašah

G. predsednik pokrajinske uprave je odobril, da se učenci vseh šol smejo udeležiti danc 12. t. m. ob 8. uri žalnih maš, ki se bodo brale v vseh cerkvah za žrtve komunističnega nasilja. Po maši bo reden pouk.

Gospodarstvo

Dopolnitev predpisov za prodajo tekstilnih in oblačilnih predmetov

Na podlagi čl. 1. naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943 in v zvezi s čl. 1. uredbi o pooblastitvi za izdajanje uredb o ureditvi notranjega prometa, razdele 1. in 2. odstavek, odrejam:

Vrst blaga z dne 12. marca 1941, je šef pokrajinske uprave, dopolnjuje naredbo visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z navodili za racionalno prodajo tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve z dne 8. novembra 1941, št. 144. in naredbo z novimi predpisi za porazdeljevanje tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov z dne 1. novembra 1942, št. 203, izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v Službenem listu 10. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo.

Z dnem objave te naredbe se prodaja vrhne in poklicne oblike na točke oblačilnih izkaznic za moške, ženske, dečke in deklice, razen malih otrok in novorojenčkov postavlja pod zaporo. Metrsko blago, potrebno za izdelavo takega oblačila, se prav tako postavlja pod zaporo.

Zapora se nanaša na vsakovrstne tkanine iz volne, bombaža, celulozne volne ter mešane preje, sestavljene iz teh vrst preje, v teži od 101 g navzgor. Metrsko blago za izdelavo spodnjega oblačila, kakor tudi izdelana spodnja oblačila vsake vrste, ne spadajo pod zaporo.

Prodaja v prednjih določbah naštetega blaga pod zaporo je dovoljena samo na nabavnice, ki jih izdajajo okrajna glavarstva oziroma gospodarski urad mestne občine Ljubljane.

Nabavnice se smejo izdati samo, če se ugotovi dejanska nuja potreba proslila in sicer proti oddaji točk oblačilne izkaznice v smislu doslej veljavnih predpisov.

Prodajalci so dolžni voditi poseben seznam prevzetih nabavnice.

Prestopke določb te naredbe kaznujejo redna sodišča s kaznijo strogega zavora do pet let in z denarno kaznijo do 300.000 lir. Poleg tega sme sodišče izreči tudi zaplenbo blaga in odvzem obratne pravice začasno ali za vedno. Pogojne kazni se ne izrekajo. Postopek je pospešen.

Podaljšanje roka za zamenjavo poslovnih knjižic

Na podlagi čl. 1. naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943 je šef pokrajinske uprave izdal naslednjo naredbo, ki je objavljena v Službenem listu od dne 10. t. m. in je z dnem objave stopila v veljavo.

Izvedba določb čl. 4. naredbe visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 4. aprila 1943, št. 47, glede obvezne zamenjave poslovnih knjižic za delavce in legitimacij za nameščence se do nadaljnjega odredbe odloži.

GOSPODARSKE VESTI

— Izvoz bolgarskega grozja v Nemčijo. Te dni se je pričel redni izvoz bolgarskega grozja na nemška tržišča. Po železnici odprimo dnevno 40 vagonov grozja po vodni poti preko Dunava pa je količina, ki se lahko pošlje, neomejena.

Zimske večere vam bo letos krajšal »RAZGLEDNIK« Jutra

Tatvine v tobačni tovarni pred sodiščem

Preiskava ni ugotovila pravih tatov, kaznovani so bili le pomočniki

Ljubljana, 11. novembra. Pred meseci je ljubljanska policija doznala, da krađejo neznanici v tobačni tovarni tobak in ga skrivaj iztihotaplajo. Afera je bila precej skrivnostna, dokler se ni edini aretiranec, nek delavec tvrdke Jelčič, ogloščil izdati svoje skrivnice. Izkazalo se je, da je v tatvine tobaka zapletenih 7 oseb.

V nadaljnji preiskavi se je ugotovilo, da so kradi in iztihotapljali tobak iz tovarne na naslednji način: trije delavci, ki so bili zaposleni v tobačnih oddelkih tovarne in v oddelku, kjer so naložali vreče s tob. so izrabili prihodnost in skrili v vreče po nekaj zavrtkov finega cigaretnega tobaka. Kontrola pri izvozu ni slutila, da je v vrečah skrit tobak. Voznik ga je odpeljal, ne da bi vedel, kaj prav za prav vozi. Vedel je pa njegov spremljevalec, ki je potem med poljo vzeti tobak iz vreče in ga delil s pomočniki. Ta delavec je imel tudi svojega pomočnika pri razprodajanju tobaka in sišalci smo, da je večjo količino tobaka kupil znan zdravnik, ki se bo moral zaradi tega zagovarjati.

Na razpravi, ki je bila v sredo in jo je vodil sos. Rajko Lederhas, sta delavce in njegov pomočnik v razprodaji tobaka krivdo v glavnem priznavala. Zanimal jo je eden izmed delavcev tobačne tovarne, ki je tokrat edini sedel na zatožni klopi. Proti ostali četvorici je bilo namreč iz raznih razlogov postopanje izločeno. Tega delavca je obremenjeval edino glavni obtožene. Druga dva dokaza za njegovo krivdo ni bilo.

Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je prebral obtožnico, iz katere je izhajalo, da so predmetne tatvine izvrševali od decembra 1942 do marca 1943. Glavni obtožene je bil obtožen, da je skupno z drugoobtoženim delavcem tobačne tovarne ukradel in iztihotapljal pet zavrtkov tobaka v teži najmanj 15 kg, skupno z dvema drugima delavcem pa z vsakim po 10 zavrtkov in teži 40 oziroma 30 kg. Nek drug voznik, ki je imel opravka z vožnjo soli, si je pridržal 4 kg tobaka, ki ga je našel v vreči med soljo. Zadnji obtožene je bil obtožen, da je razprodal 24 kg tobaka v približni vrednosti 9.500 lir.

Tobačna tovarna je za tatvine zvedela šele iz poročila, ki ji ga je poslala policija. V začetku niso mogli ugotoviti, koliko to-

baka jim je bilo pokradenega. Natančna preiskava pa je pozneje dognala, da so tatovi odnesli 89 kg finega cigaretnega tobaka. »Zetec« v vrednosti okoli 30.000 lir.

Po krajšem posvetoivanju so sodniki obsodili glavnega obtoženca na 7 mesecev strogega zavora in eno leto izgube častnih pravic, njegovega pomočnika v razprodajanju tobaka pa na tri mesece strogega zavora in 100 lir denarne kazni. Drugi obtožene, delavce tobačne tovarne, je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. V razlogih sodbe so sodniki izjavili, da se niso mogli prepričati, kdo so pravi storilci. Ker ga obremenjuje glavni obtožene, je v znatni meri osumljen oproščen delavec. Proti njemu pa ni nobenega drugega dokaza. Možno je, da ga glavni obtožene obremenjuje zato, da bi kril koga drugega. V dnu mu so ga morali oprostiti.

Vsi obtoženci so se s sodbo zalovelili.

Obvestila Rdečega križa

Zahvala. Slovenskemu Rdečemu križu so poklonili: g. ravn. Nemež Viljem v počastitev spomina pok. gđc. Helene Florjancič 500 lir; g. Armé Slavko v počastitev spomina svojega pok. učnega mojstra g. Simenca Hinka 100 lir; uradništvo zavarov. banke »Slavije« namesto venca na grob gospoda Josipa Marinka 760 lir; uradništvo Hipotekarne banke namesto venca na grob blagopek. predsednika g. Dragotina Hribarja 300 lir; g. Klinar Peter namesto venca na rodbinski grob 300 lir; Ljubljanska kreditna banka v počastitev spomina pok. gospoda Elshacherja Konrada, dolgoletnega člana predstavnosti podružnice v Celju 500 lir; Občesna zadruga za stavbe in stanovanja namesto venca na grob g. Skuška Ivana 205 lir; tvrdka Raska-Stare 1000 lir; g. Maurin Stofka 100 lir; tvrdka Skaberne 1200 lir; tvrdka Bonač 5000 lir; tvrdka »Mela« d. z. o. z. 300 lir; g. Rebolj Vinko 150 lir; g. dr. Ferlan Vladimir in soproga ga. Ana 200 lir; g. Levanič Josip, trg. 300 lir; tvrdka Perles 1000 lir; g. Inž. Mačkovšek v spomin g. Miloša Lokarja 200 lir. — Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Poziv. Pri oddelku za podpiranje povratnikov, Gosposvetska cesta št. 2, naj se javi g. Tomazin Alojz.

